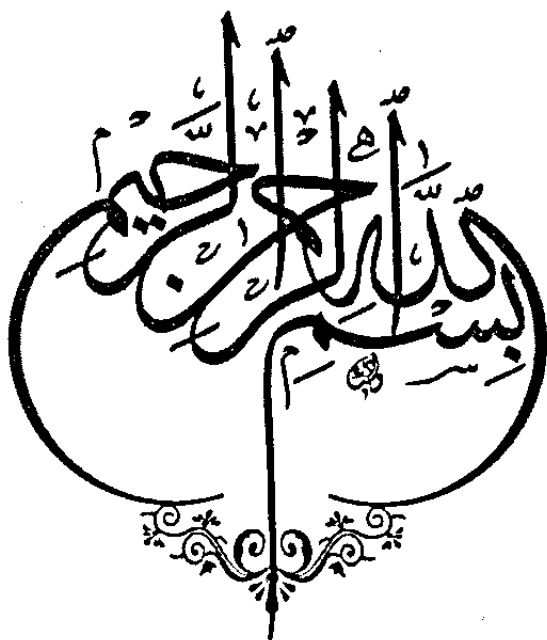

www.ketab.ir

پرورش خلاقیت از طریق فعالیت‌های پرورشی
در مدارس ابتدایی و متوسطه

نویسنده:

شکرالله ناصری

آفتاب گیتی

موسسه انتشارات آفتاب گیتی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

کامری، شکرالله، ۱۳۵۲ -	۱	بروشنه
پرورش خلاقیت از طریق فعالیت‌های پرورشی در مدارس ابتدایی و متوسطه / نویسنده شکرالله ناصری / ویراستار مریم طباطبائی.	۱	عنوان و نام پدیدآور
نور: آفتاب گیتی، ۱۴۰۳.	۲	مشخصات نشر
۱۰۳ ص.	۳	مشخصات ظاهری
۱۱۰۰۰۰۰ ریال ۳-۷۹۱-۳۱۴-۶۲۲-۹۷۸	۴	شابک
فبا	۵	وضعیت فهرست نویسی
کتابخانه: ص. ۱۰۰ - ۱۰۳.	۶	پادداشت
خلاقیت	۷	موضوع
Creative ability		
شاکر دان - فعالیت‌های فوق برنامه - ایران		
Student activities - Iran		
B۴۴۰A	۱	رده بندی کنگره
۲۵/۱۵۳	۲	رده بندی دیویی
۹۱۷۱۳۲۲	۳	شماره کتابشناسی ملی
فبا	۴	اطلاعات رکنورد کتابشناسی

کتابچینی

عنوان: پرورش خلاقیت از طریق فعالیت‌های پرورشی در مدارس ابتدایی و متوسطه

نویسنده: شکرالله ناصری

صفحه آرای و تنظیم: مریم طباطبائی

ویراستار: مریم طباطبائی

نشر و پخش: موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۱۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۷۹۱-۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۸	پیشگفتار
۱۰	فصل اول: مقدمه‌ای بر اخلاق و اهمیت آن در آموزش
۱۰	منه‌م اخلاق و تعریف آن در آموزش
۱۱	عوامل مؤثر بر اخلاق در مدرسه
۱۲	اخلاق و یادگیری عمیق
۱۲	چالش‌های پرورش اخلاق در مدارس
۱۳	اهمیت اخلاق در دوران کودکی و نوجوانی
۱۳	نقش معلمان در پرورش اخلاق دانش‌آموزان
۱۵	الگوهای تدریس اخلاق و تأثیر آن‌ها بر فرآیند یادگیری
۱۵	تأثیر اخلاق بر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان
۱۶	اخلاق و آینده شغلی دانش‌آموزان
۱۶	تأثیر اخلاق بر حل مسئله و تفکر انتقادی
۱۷	وابسته اخلاق با یادگیری عمیق و پایدار
۱۸	اخلاق در فعالیت‌های گروهی و همکاری‌های جمعی
۱۹	اخلاق و ارتباط آن با رشد شخصیت دانش‌آموزان
۲۰	فصل دوم: تعریف و مفاهیم اخلاق در مدارس ابتدایی و متوسطه
۲۰	منه‌م اخلاق در محیط‌های آموزشی
۲۱	انواع اخلاق در آموزش و پرورش
۲۲	اخلاق و خودباوری دانش‌آموزان

۲۲	چالش‌ها و موانع پرورش خلاقیت در مدارس.....
۲۳	پرورش خلاقیت در مدارس ابتدایی و متوسطه.....
۲۳	تأثیر خلاقیت بر توسعه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان.....
۲۵	ارتباط خلاقیت با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان.....
۲۶	نقش معلمان در پرورش خلاقیت دانش‌آموزان.....
۲۸	فصل سوم: رابطه بین خلاقیت و یادگیری در دوران مدرسه.....
۲۸	تأثیر خلاقیت بر فرآیند یادگیری دانش‌آموزان.....
۲۹	خلاقیت و مشارکت فعال دانش‌آموزان در یادگیری.....
۳۰	خلاقیت در فرآیند یادگیری: تقویت تفکر انتقادی و حل مسئله.....
۳۰	خلاقیت و یادگیری فعال: اهمیت درک عمیقی و پایدار مطالب.....
۳۱	رابطه خلاقیت و انگیزه در یادگیری دانش‌آموزان.....
۳۲	نقش خلاقیت در تقویت مهارت‌های حل مسئله.....
۳۳	تأثیر خلاقیت بر یادگیری مفهومی و بلندمدت.....
۳۳	خلاقیت و تعامل اجتماعی در فرآیند یادگیری.....
۳۳	خلاقیت و توسعه هوش‌های چندگانه در یادگیری.....
۳۵	فصل چهارم: ویژگی‌های شخصیتی و محیطی مؤثر بر خلاقیت دانش‌آموزان.....
۳۵	ویژگی‌های شخصیتی مؤثر بر خلاقیت دانش‌آموزان.....
۳۶	ویژگی‌های محیطی مؤثر بر خلاقیت دانش‌آموزان.....
۳۸	آموزش و حمایت اجتماعی در ارتقای خلاقیت دانش‌آموزان.....
۳۸	نقش معلمان در پرورش خلاقیت دانش‌آموزان.....
۳۹	دوران رشد خلاقیت و تأثیر آن بر موفقیت تحصیلی.....
۴۱	فصل پنجم: نقش معلمان در پرورش خلاقیت.....
۴۱	نقش معلمان در پرورش خلاقیت.....

۳۳	ایجاد فرصت‌های یادگیری تجربی و عملی
۳۴	معلمان به‌عنوان تسهیل‌کنندگان خلاقیت
۳۴	ایجاد فضای حمایتی برای خلاقیت در کلاس درس
۴۵	ارزیابی و تشویق خلاقیت در دانش‌آموزان
۴۶	استفاده از فناوری در پرورش خلاقیت
۴۶	معلمان به‌عنوان الگویی برای خلاقیت
۴۷	فصل هشتم: فعالیت‌های پرورشی و تأثیر آن‌ها بر خلاقیت
۴۷	تعریف و مفهوم فعالیت‌های پرورشی در مدارس
۴۷	ارتباط فعالیت‌های پرورشی با خلاقیت
۴۸	انواع فعالیت‌های پرورشی مؤثر بر خلاقیت
۴۹	تأثیر فعالیت‌های پرورشی بر رشد اجتماعی و فردی
۴۹	نقش معلمان در هدایت فعالیت‌های پرورشی
۵۰	تأثیر محیط مدرسه بر خلاقیت دانش‌آموزان
۵۱	نقش خانواده در پرورش خلاقیت دانش‌آموزان
۵۲	چالش‌ها و موانع پیش روی پرورش خلاقیت در مدارس
۵۲	پیشنهادهای برای بهبود پرورش خلاقیت در مدارس
۵۳	فصل نهم: روش‌های تدریس نوآورانه و ایجاد محیط‌های خلاق
۵۴	اهمیت روش‌های تدریس نوآورانه در ایجاد محیط‌های خلاق
۵۵	تدریس معکوس و اثر آن بر خلاقیت
۵۵	استفاده از فناوری در تدریس و پرورش خلاقیت
۵۶	فعالیت‌های عملی و مشارکتی در پرورش خلاقیت
۵۷	ایجاد فضایی برای اشتباهات و شکست‌ها
۵۷	اهمیت روش‌های تدریس نوآورانه در ایجاد محیط‌های خلاق

۵۸	تدریس معکوس و اثر آن بر خلاقیت
۵۹	استفاده از فناوری در تدریس و پرورش خلاقیت
۶۰	فعالیت‌های عملی و مشارکتی در پرورش خلاقیت
۶۱	ایجاد فضایی برای اشتباهات و شکست‌ها
۶۲	فصل هشتم: استفاده از هنر و فعالیت‌های هنری برای پرورش خلاقیت
۶۲	اهمیت هنر در پرورش خلاقیت
۶۳	استفاده از نقاشی برای توسعه خلاقیت
۶۴	نقش موسیقی در تقویت خلاقیت دانش‌آموزان
۶۵	تئاتر و دوام برای شکوفایی خلاقیت
۶۶	تأثیر فعالیت‌های هنری در توسعه تفکر انتقادی
۶۷	هنر به عنوان وسیله‌ای برای تقویت بیان و خودشناسی
۶۸	تأثیر هنر در توسعه مهارت‌های حل مسئله
۷۰	فصل نهم: تأثیر بازی‌های آموزشی بر خلاقیت دانش‌آموزان
۷۰	بازی‌های آموزشی و رشد مهارت‌های حل مسئله
۷۱	تأثیر بازی‌های آموزشی بر انگیزش دانش‌آموزان
۷۲	بازی‌های آموزشی و پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان
۷۳	تأثیر بازی‌های آموزشی بر تعاملات اجتماعی دانش‌آموزان
۷۵	بازی‌های آموزشی و افزایش اعتماد به نفس
۷۶	بازی‌های آموزشی و تقویت تفکر انتقادی
۷۸	فصل دهم: طراحی و اجرای پروژه‌های گروهی برای افزایش خلاقیت
۷۸	اهمیت پروژه‌های گروهی در توسعه خلاقیت
۷۹	طراحی پروژه‌های گروهی خلاقانه
۸۰	مهارت‌های اجتماعی در پروژه‌های گروهی

۸۱		پروژه‌های گروهی و توسعه تفکر انتقادی
۸۲		تشویق به استقلال و مسئولیت‌پذیری در پروژه‌های گروهی
۸۳		ارزیابی پروژه‌های گروهی و بازخوردهای مؤثر
۸۵		فصل یازدهم: چالش‌ها و موانع پرورش خلاقیت در مدارس
۸۵		چالش‌های سیستم آموزشی سنتی و موانع پرورش خلاقیت
۸۶		محدودیت‌های منابع و تجهیزات آموزشی
۸۹		فشارهای اجتماعی و انتظارات والدین
۸۹		راهکارهای مقابله با چالش‌ها و موانع
۹۰		رویکردهای آموزشی نوین برای پرورش خلاقیت
۹۱		ایجاد فضایی حمایتی برای خلاقیت در مدارس
۹۲		نقش ارزیابی و بازخورد در تقویت خلاقیت
۹۲		نقش معلمان در پرورش خلاقیت
۹۳		ایجاد انگیزه و علاقه در دانش‌آموزان برای خلاقیت
۹۳		تقویت تفکر انتقادی به عنوان ابزاری برای خلاقیت
۹۵		ایجاد همکاری‌های تیمی و گروهی برای تقویت خلاقیت
۹۷		صحن آخر
۱۰۰		منابع و مآخذ

پیشگفتار

در دنیای امروزی که تغییرات سریع و پیشرفت‌های فناوری به شکل بی‌وقفه‌ای در حال رخ دادن است، پرورش خلاقیت به عنوان یکی از عوامل اساسی موفقیت و رشد فردی و اجتماعی اهمیت زیادی پیدا کرده است. در این راستا، آموزش و پرورش نقش برجسته‌ای در شکل‌دهی به خلاقیت دانش‌آموزان دارد و فرآیندهای آموزشی باید به گونه‌ای طراحی شوند که فضایی مناسب برای رشد و شکوفایی تفکر خلاق فراهم کنند.

پرورش خلاقیت در مدارس ابتدایی و متوسطه، به‌ویژه در دوران کودکی و نوجوانی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا این دوران، پایه‌گذار شخصیت و توانمندی‌های فرد در آینده است. هرچه محیط‌های آموزشی و فعالیت‌های پرورشی بتوانند بستر مناسبی برای بروز استعدادها و توانمندی‌های خلاقانه فراهم کنند، توانایی دانش‌آموزان در مواجهه با چالش‌ها و مسائل پیچیده بیشتر خواهد بود. به همین دلیل، آموزش خلاقیت تنها به معنای تولید ایده‌های جدید نیست، بلکه به معنای ارتقاء تفکر انتقادی، حل مسئله و توانایی انطباق با شرایط جدید نیز هست.

برای رسیدن به این هدف، سیستم آموزشی باید از رویکردهایی استفاده کند که به دانش‌آموزان امکان دهد تفکر خود را آزادانه ابراز کنند و در فضای ایمن و حمایتی به ایده‌های نوآورانه بپردازند. این فرآیند مستلزم تغییرات در روش‌های تدریس، استفاده از ابزارها و تکنیک‌های نوین آموزشی و فراهم آوردن فضایی است که دانش‌آموزان احساس آزادی برای تجربه‌گری و بیان نظرات خود داشته باشند.

در این کتاب، به‌طور ویژه به بررسی راهکارهای مختلف برای پرورش خلاقیت از طریق فعالیت‌های پرورشی در مدارس ابتدایی و متوسطه پرداخته شده است. فعالیت‌های پرورشی، به‌عنوان مجموعه‌ای از برنامه‌ها و فرصت‌های آموزشی غیررسمی، می‌توانند به‌طور چشمگیری بر توانمندی‌های خلاقانه دانش‌آموزان تأثیر بگذارند. این فعالیت‌ها شامل هنر، موسیقی، تئاتر، بازی‌های آموزشی، پروژه‌های گروهی و سایر برنامه‌های مشابه هستند که به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا تفکر خلاقانه خود را در عمل به نمایش بگذارند و از طریق تعامل با همسالان و معلمان، ایده‌های نوین خود را به‌پروورانند.

در کتاب حاضر، تلاش بر این است که به تحلیل و معرفی روش‌های مؤثر در پرورش خلاقیت پرداخته شود و در عین حال چالش‌ها و موانع موجود در راه پرورش خلاقیت شناسایی و

راهکارهای ممکن برای رفع آن‌ها ارائه گردد. در این راستا، فعالیت‌های پرورشی به‌عنوان یک ابزار قدرتمند در دستیابی به این هدف معرفی می‌شوند.

در فصول مختلف این کتاب، علاوه بر بررسی اهمیت خلاقیت و نحوه توسعه آن، به نقش معلمان و دست‌اندرکاران آموزشی در ایجاد محیط‌های خلاقانه اشاره خواهد شد. همچنین، به چگونگی طراحی و اجرای برنامه‌های پرورشی و فعالیت‌های مختلفی که می‌توانند به این هدف کمک کنند پرداخته خواهد شد. اهمیت هنر، بازی‌ها، پروژه‌های گروهی و سایر روش‌های تدریس نوآورانه در رشد خلاقیت دانش‌آموزان مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

همچنین در این کتاب، به شناسایی موانع و چالش‌هایی که ممکن است در فرآیند پرورش خلاقیت وجود داشته باشد، پرداخته می‌شود. این موانع می‌توانند شامل محدودیت‌های محیطی، ساختارهای آموزشی ناکافی، نبود منابع کافی یا فشارهای بیرونی بر سیستم آموزشی باشند. شناسایی این موانع و ارائه راهکارهایی برای مقابله با آن‌ها، یکی از اهداف این کتاب است تا بتوان به یک راهبرد جامع برای پرورش خلاقیت در مدارس دست یافت.

امید است که این کتاب بتواند به معلمان، مدیران مدارس، والدین و سایر فعالان حوزه آموزش کمک کند تا با استفاده از فعالیت‌های پرورشی، زمینه‌های لازم برای پرورش خلاقیت دانش‌آموزان را فراهم آورند و به تربیت نسلی خلاق، نوآور و توانمند در مواجهه با چالش‌های جهانی کمک کنند. این کتاب نه تنها به بررسی مفاهیم و تئوری‌ها می‌پردازد، بلکه نمونه‌هایی از تجربیات عملی در مدارس مختلف را نیز ارائه می‌دهد که می‌تواند به‌عنوان الگویی برای ارتقای فرآیندهای آموزشی در سراسر کشور استفاده شود.